

Свој нови роман Светислав Басара насловио је са „Мајн кампф“, а како је објаснио, његово ново дело представља антифашистичку бурлеску, док је његова борба, за разлику од Хитлерове, борба против нарастајућег фашизма у свету и код нас. Басара је тако, поново, своје надахнуће делом пронашао у прошлости. Судећи по његовим ранијим радовима, попут „Почетка буне на дахије“, а сада по провокативној позајмици од Адолфа Хитлера, он и историју схвата као игру, и као некакав неисцрпни извор бизарности из кога он лежерно, по потреби, узима што му треба и калеми на своје јунаке и догађаје, који у његовом виђењу прошлости имају мало додира са стварним чињеницама. Тако је и свој нови роман Басара је крстио са „Мајн кампф“, јер му је, како је изјавио, „наслов романа леп и није могао да му одоли“.

Од његових приказа историје и историјских личности, а посебно српске, већини историчара се, међутим, углавном диже коса на глави, али то њему нимало не смета, јер се Басара у старту одриче првог и основног гесла историчара, оног чувеног Тукидидовог „без мржње и пристрасности“, и гради своју визију прошлости у којој се догађаји и личности ређају по само њему знаном редоследу. Но, ако је то још и могуће донекле толерисати у романима као неку врсту „уметничке слободе“, недопустиво је када се грубе материјалне грешке и брљотине чине и у „озбиљним“ текстовима и новинама.

Басара, наиме, историју не познаје (као што, по свој прилици, не познаје ни било шта друго, с обзиром да је недавно у својој колумни побркао Чехова и Гогоља), па му се веома често јављају почетничке грешке, које указују на незнање, површност и немар. О томе је недавно опширно и документовано писао Радош Љушић. Тако и у најновијем излету у историју, у својој викенд колумни у листу „Данас“, Басара прави баналне грешке. Он, на пример, хвали Винстона Черчила, коме је „запало да буде британски премијер у загуљено време Другог светског рата, када је Вермахт на врхунцу моћи а Луфтвафе доминира небесима. [Само сер Винстон и друг Тито пружају отпор, док Стаљин још стоји по страни](#) и“, каже Басара – и остаде жив.

Да има барем средњошколско – да не кажем и основачко – историјско знање, Басара би можда успео да се присети да је у време Битке за Британију, од јула 1940. до маја 1941. Тито „стајао по страни“, и далеко од тога да је пружао било какав отпор, све до Хитлеровог напада на СССР 22. јуна 1941. Дакле, чак и по идеологизованим и идеализованим компартијским изворима, Тито не само да не пружа никакав „отпор Хитлеру док Стаљин стоји по страни“, него прилично удобно живи у Загребу, односно

Пише: Младен Ђорђевић
уторак, 18 октобар 2011 23:24

Београду, а о отпору почиње размишљати тек када су нападнути Стаљин и СССР престали да „стоје по страни“. Али, за Басару је ово бркање датума, чињеница и појмова прилично уобичајено. За њега време изгледа протиче у некој другој димензији, у којој појмови имају друга значења, а истина и није много битна, поготово ако се не уклапа у његове поједностављене шеме или у његове личне интересе.

Међутим, иако је приличан незналица, Басара на основу сопствених и само њему својствених интерпретација извлачи закључке, и након тога читаоце и јавност упорно убеђује у истинитост својих тврдњи и потребу уређења садашњости Србије по његовом моделу.

Већини грађана Басарини циљеви и методи су ипак исувише далеки, те како видимо, никако да пођу за његовим визијама. Већина Срба историју, а посебно српску, углавном не зна и гради виђење прошлости углавном на основу епске поезије, предања, јефтиних медија или историјских романа, попут оних Добрице Ћосића. Према Предрагу Палавестри, пример Добрице Ћосића најбоље показује да је модерни српски историјски роман више ојачао историјско осећање и историјску свест српског народа него национална историјска наука.

И Басара Србима нуди историјске романе и настоји да им пружи квази-историјска објашњења њихове прошлости и садашњости. Али, колико год он био упоран, Срби га опет не слушају. Отуда вероватно и толика мржња на Србе и на Ћосића, чији рад Басара и екипа никако не успевају да деконструишу и замене својим. Међутим, шта год о њима мислили, историјски романи и аутори попут Ћосића понудили су и призвели неку историјску и националну свест. Басара нуди само историјску и националну несвест. Понеки појединац можда и може да битише у несвести од почетка до краја живота, али, народ не може.